

Mottagandeutredningen -ersättningar

Direktiv

- Effektivisera och förenkla hur staten ersätter kommuner och landsting. Mer förutsägbart och ändamålsenligt. Administrationen av utbetalningarna bör förenklas
- Nytt system ska kännetecknas av effektivitet, transparens, förutsägbarhet och enkelhet
- Systemet bör även stödja den enskilda individens förutsättningar för en snabb etablering. Möjligheten till uppföljning bör också beaktas.

Utredningen ska

- föreslå hur utformningen av den statliga ersättningen bör utformas i syfte att effektivisera och förenkla systemet
- föreslå hur schablonersättning kan användas i större utsträckning,
- utforma systemet så att det möjliggör och underlättar regional och interkommunal samverkan inom mottagandet
- lämna nödvändiga författningsförslag, dock inte när gäller nivåer för ersättningar.

Problembeskrivning

- Ersättningsystemet är dyrt och administrativt betungande
- Ersättningsystemet ger dålig förutsägbarhet
- Detaljeringsgraden är för hög, ersättningsystemet innehåller många ”små” ersättningar
- Syftet med (vissa) ersättningar är oklart
- Vissa ersättningar krockar med utjämningsystemet
- Ersättningar bygger inte på uppgifter om faktiska kostnader
- Systemet skapar tillitsproblem mellan stat-kommun/landsting

Principer för ersättningar

- Staten har det ekonomiska ansvaret under asylperioden
- Staten ska ”som helhet” ersätta kommunernas kostnader under asyltiden
- Kommuner med stort mottagande ska inte få sämre ekonomiska förutsättningar
- Initiala kostnader i samband med av mottagandet efter uppehållstillstånd, ska ersättas. Ekonomiskt bistånd ska ersättas under två år
- Småersättningar ska tas bort
- Kostnader på längre sikt fångas av utjämningsystemet
- Ersättningsystemet ska vara tydligt med vad som ska ersättas
- Ersättningsystemet ska bli mer förutsägbart

Ersättning kommun med ankomstcenter

- Ingen särskild ersättning för själva centret
- Ersättning för ”utbildningsverksamhet”
- Beräknas utifrån platser på centret samt förväntat andel barn.
- Fast ersättning, betalas ut kvartalsvis. Ingen ”ventil” om det skulle bli väsentligt fler.
- 9 400 kronor per plats i ankomstcentret (antas vara 30 procent barn)
- Ändra definitionen av ”hemkommun” i skollagen så att ankomscenterkommunen inte kan tvingas erbjuda vanlig skola även om väntan kommer att bli längre.
- Ändrad ersättning för initialt mottagande av ensamkommande barn. 1 800 kronor per dygn för ett förutbestämt antal platser i vissa kommuner

Ersättning kommun, avresecenter

- Ingen särskild ersättning för själva centret
- Kommunen ska erbjuda skolgång och ersättas på samma sätt som övriga asylsökande barns skolgång om inte återresan genomförs snabbt . Oklart om något särskilt förfarande ska göras.

Ersättningar asylsökande

- Staten har kostnadsansvaret under asyltiden. De genomsnittliga faktiska kostnaderna ska ersättas.
- Ersättning för asylsökande barn skolgång –, fyra åldersgrupper, automatisk schablon, nedsatt med en månads initial ”ställtid”
- Ersättning för insatser för vuxna asylsökande. - Språkundervisning (8100 kr för 40 timmar), lokalt anpassad samhällsinformation och insatser för kunskap och kontakter på arbetsmarknaden (2200 kronor, 20 timmar). Öppna upp SFI för asylsökande.
- Ersättning betalas ut per mottagande person, utan ansökan månaden efter mottagandet.
- Insatser för att undvika passivitet för lång väntan. Schablon, utan ansökan om man väntat med än 6 månader (6300 kronor för 30 dagars aktivitet). Praktik, SFI mm
- Extraordinära utbildningskostnader och vård av barn föreslås vara kvar.

Ersättningar asylsökande - boende

- Ersättning för boende, fast ersättning utifrån platser. Platser baseras på prognos samt fördelningsmodell och bestäm innan året.
- Överskrids antalet planerade boendedygn ersätts överskjutande dygns separat, till en "högre" taxa.
- Genomförs ej mottagandet ska ersättningen justeras ner proportionellt med antalet "missade" dygn.
- Platsantalet ska beräknas inklusive en "ställmånad" efter UT.
- Platsantalet ersätts med schablon, kvartalsvis utbetalning, utan ansökan. Överskjutande och indrag ersätts/tas schablonmässigt
- Ersättningen ska avse kostnader för hyra, el, vatten, underhåll och administration. Beräkningen utgår från Migrationsverkets kostnader, plus 25 procent, vilket ger 115 kronor per dygn.

Ersättningar flyktingmottagande

- Staten ska ha ersätta kommunerna för ”initiala kostnader” för mottagandet. Ska ersätta specifika insatser samt andra ”betydande initiala kostnader som inte hanteras inom utjämningsystemet”.
- Åldersdifferentierad schablon, samma kostnadsposter som i dag, men utan ek bistånd. Ek bistånd ska ersättas under två år.
- Betalas ut kvartalsvis under två år. Samma nivå för kvotflyktingar.
- Nivån sätts för att motsvara dagens till dess att uppgifter finns.
- Ersättning för betydande vård- och omsorgskostnader under två år (SoL, LSS, assistans, bostadsanpassning. Endast om kostnaderna överstiger 300 000 kronor för en person och år.
- Grundersättningen kvar.
- Krav på studiehjälp för ekb tas bort. Åldersgränsen sänks till 20 år

Borttagna ersättningar

- Långsiktiga ersättningar tas bort, dvs ek. bistånd för ekb samt vuxna som ej deltar i etablering, stöd- och hjälp i boendet, äldre- och funktionshindrade (stödinsatser)
- Ersättning för särskilt förordnad vårdnadshavare
- Ersättning för glappet
- Betydande kostnader för ensamkommande barn
- Tomhyra
- Vissa särskilda kostnader (utsatta grupper)
- Ankomstdygn ekb
- Medel via Länsstyrelsen

Målpeng

- 210 kronor per invånare tas från det generella statsbidraget och görs till en målpeng för asylmottagandet
- Bidraget betalas ut efter måluppfyllelse. 100 procent innebär 210 kronor per invånare i bidrag. 0 procent innebär 0 kronor.
- Kommer färre flyktingar än planerat anpassas måluppfyllelsen till den relativa, dvs relativt riket
- Bidraget till sektorn förblir oförändrat - om kommun A inte tar emot, då det innebär att kommun B kommer att få ta emot fler.

Finansiering

- Tar 200 mkr av ett statsbidrag till kommunerna för ökat bostadsbyggande (av 780 mkr)
 - Tar 40 +100 mkr av Länsstyrelsens bidragspott för ökad mottagandekapacitet samt tidiga insatser för asylsökande. Drabbar kommuner och frivilligorganisationer.
- =Kommuner står för den huvudsakliga finansieringen av förslagen

Ersättningar, alternativt spår

- Skolersättning enligt tidigare förslag (gäller ebo-kommuner samt kommuner med motagandecenter)
- Inga kommunala insatser för vuxna i ankomstcenter
- Inga specifika ersättningar till kommuner med mottagandecenter